

Wstęp

Jest to już jedenasty tom naukowych, interdyscyplinarnych studiów poświęconych dziejom miasta Katowice i najbliższej okolicy, zatytułowany tym razem *Katowice w kulturze pogranicza. Rola Katowic w kulturze i nauce*. Tomy te służyć będą wszystkim zainteresowanym przeszłością i współczesnością miasta i regionu. Sprzyjać zaś będą przede wszystkim budowaniu oraz umacnianiu katowickiej i górnośląskiej tożsamości.

W poprzednich dziesięciu tomach podejmowano wiele problemów związanych z dziejami Katowic, a po części także z ich współczesnością, również zagadnienia dotyczące dziejów i współczesności okolic naszego miasta czy Górnego Śląska w ogóle. Problematyka przeszłości zarówno Katowic, jak i regionu nie wyczerpuje się. Ciągłe pojawiają się nowe pomysły, ciągle pozostają do rozważenia problemy i zagadnienia godne przypomnienia i przedyskutowania. Wszak miasto nasze pretenduje do roli stolicy metropolii górnośląskiej, a przy tym ważnego ośrodka nauki i kultury.

Temat jedenastego tomu koncentruje się wokół zagadnień roli, jaką Katowice odgrywają w kulturze i nauce. Temat ten ujęty został na tle szerszego zagadnienia, jakim jest problem Katowic w kulturze pogranicza, wszak Katowice są miastem pogranicza, dziś – pogranicza kulturowego.

Tom podzielony został na dwie grupy tematyczne. W pierwszej części przedstawione jest miasto jako ośrodek nauki, kultury, ale także sztuki. W drugim bloku tematycznym zajęto się już szerzej Górnym Śląskiem i samym miastem Katowice z polskiej i europejskiej perspektywy kulturalnej i naukowej. Na zawartość tomu składają się łącznie 23 artykuły, których autorami są przedstawiciele środowisk naukowych z Cieszyna, Częstochowy, Gliwic, Katowic, Krakowa, Opola, Wrocławia, także z Ostrawy.

Niniejszy tom ukazał się dzięki współpracy władz miasta Katowice, Muzeum Historii Katowic, Polskiej Akademii Nauk Oddział w Katowicach, Katowickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego. Te funkcjonujące w naszym mieście instytucje i organizacje starają się wnieść swój wkład w badania naukowe regionu i Katowic, ale też pełnią z ogólnym pożytkiem misję w swoim środowisku.

Do tego tomu dołączone zostały wypowiedzi badaczy oraz animatorów kultury. Są to refleksje związane z wiodącym tematem: *Dziedzictwo doceniane i zapomniane, odkrywane i rekonstruowane*.

Chciałbym w tym miejscu podziękować władzom miasta za rozumienie potrzeb nauki w naszym regionie, czego dowodem jest kolejny jedenasty już tom z serii naukowych rozpraw o Katowicach.

Antoni Barciak